

Analýza výkonnosti srovnatelných správních obvodů obcí s rozšířenou působností v jednotlivých oblastech s využitím benchmarkingu

ORP Týn nad Vltavou

Zpracovatel:
Odborný tým Projektu

Tento výstup byl financován z prostředků ESF prostřednictvím Operačního programu
Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR.

*Projekt Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních
obvodů obcí s rozšířenou působností (číslo projektu: CZ.1.04/4.1.00/B8.00001)*

Úvod

Benchmarking představuje jednu z klíčových aktivit projektu Podpory meziobecní spolupráce. Výsledky benchmarkingu přináší důležitá východiska pro tvorbu strategií území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (dále jen SO ORP) a měly by být zohledněny v debatách o dalším rozvoji území ve vztahu k vybraným veřejným službám v oblastech školství, odpadového hospodářství a sociálních služeb.

Využití benchmarkingu je **spojené s analýzou dat** reprezentujících posuzované SO ORP. Shromážděná data pro vybrané indikátory nenesou bez provedení analýzy žádnou informační hodnotu.

Základem analýzy je uspořádání dat do logických celků a do souvislostí s tou oblastí, kterou chceme za pomoci benchmarkingu řešit. Dalším předpokladem analýzy je porovnávat porovnatelná data (např. srovnatelné SO ORP). Cílem vyhodnocování dat je pak **určení rozdílů (mezer) mezi vlastní výkonností a výkonností ostatních SO ORP**. Způsob vyhodnocení těchto rozdílů je již v rukou posuzovatele (analytika) - hodnoty dat za naše a další srovnatelná SO ORP lze např. uspořádat do tabulky, znázornit prostřednictvím grafu, nebo v neposlední řadě využít statistického zpracování dat). Tedy podstatou je určení:

- jaké hodnoty dosáhla v daném indikátoru nejlepší organizace,
- jaké hodnoty dosáhla v daném indikátoru naše organizace,
- jaký je rozdíl mezi těmito hodnotami ukazatelů.

Vedle toho lze data porovnávat s průměrnou hodnotou daného ukazatele v kraji nebo několika srovnatelných SO ORP. Průměrná hodnota bývá nejčastěji vyjádřena aritmetickým průměrem nebo tzv. mediánem (prostřední hodnota uspořádané číselné řady).

1. Základní charakteristika správního obvodu a metodika analýzy

SO ORP Týn nad Vltavou leží v Jihočeském kraji a tvoří 1 ze 17ti správních obvodů (dále jen SO) tohoto kraje, řadí se přitom mezi ty nejmenší:

- počtem 14 obcí je nejmenší.
- rozlohou 262 km² je 2. nejmenší;
- počtem 14 112 obyvatel, z nichž 8 158 žije v jádrovém městě, je 3. nejmenší;

Tabulka 1: Komparace vybraných SO ORP v Jihočeském kraji

Území SO ORP	Počet obcí	Počet obyvatel SO ORP	Počet obyvatel jádrové obce	Rozloha ORP v km ²
Týn nad Vltavou	14	14 112	8 158	262
Milevsko	26	18 546	8 724	385
Písek	49	51 978	29 769	742
Soběslav	31	22 071	7 201	324
Tábor	79	80 612	35 024	1 002
Třeboň	25	25 026	8 588	538
Vodňany	17	11 670	6 942	179
Průměr za kraj	37	37 448	17 727	592

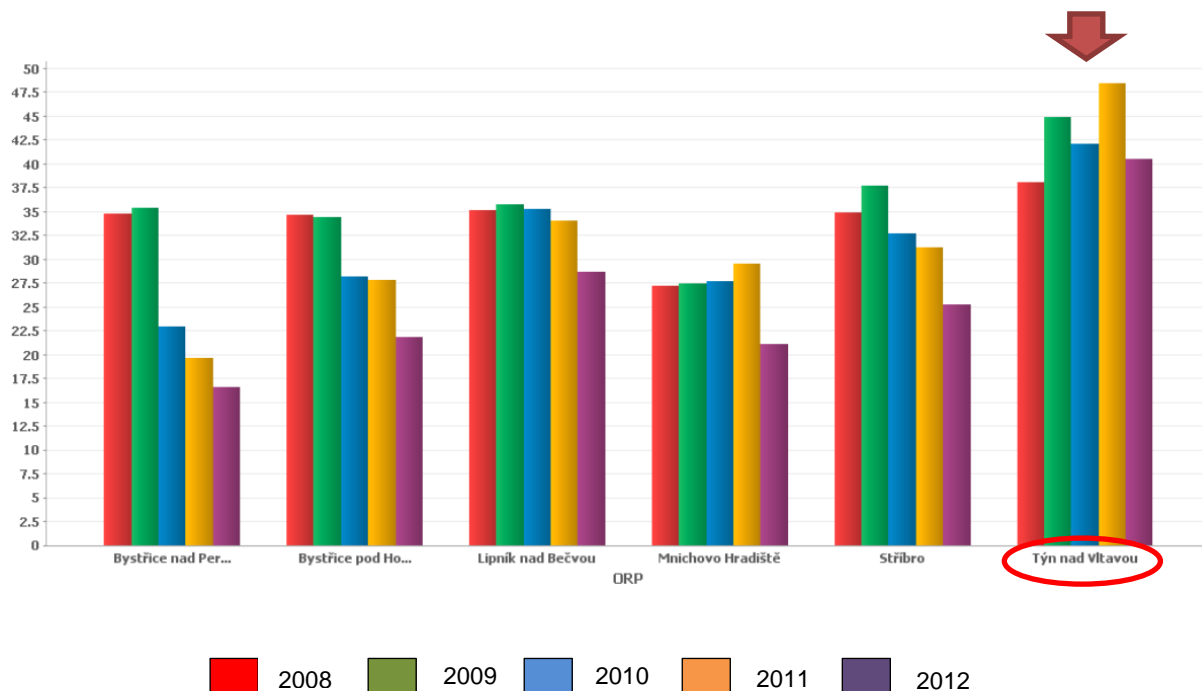
Pro benchmarkingové srovnání a formulování podstatných závěrů jsou důležité zejména hodnoty ukazatelů, které se výrazně odlišují od ostatních porovnávaných subjektů, tj. SO ORP. Proto bylo pro vzájemné srovnání použito více kritérií, aby byly zjištěny a vyzdviženy významné diference v relevantních oblastech. Benchmarkingové srovnání bylo tedy provedeno jednak v porovnání s ostatními SO ORP Jihočeského kraje a dále pak ve srovnání s podobně velkými SO (měřeno počtem obyvatel SO, počtem obcí SO a počtem obyvatel jádrového města):

- SO ORP s počtem obyvatel v intervalu 13.700 až 14.500 obyvatel (celkem 5 srovnatelných SO ORP: Blatná, Horšovský Týn, Kraslice, Nové Město n. Metují, Vítkov);
- SO ORP s počtem obcí ve správním obvodu 14 (celkem 7 srovnatelných SO ORP: Broumov, Bystřice p. Hostýnem, Lipník n. Bečvou, Mariánské Lázně, Mohelnice, Ostrov, Holice);
- SO ORP s počtem obyvatel jádrové obce 7.800 až 8.500 (celkem 5 srovnatelných SO ORP: Bystřice n. Pernštejnem, Bystřice p. Hostýnem, Lipník n. Bečvou, Mnichovo Hradiště, Stříbro).

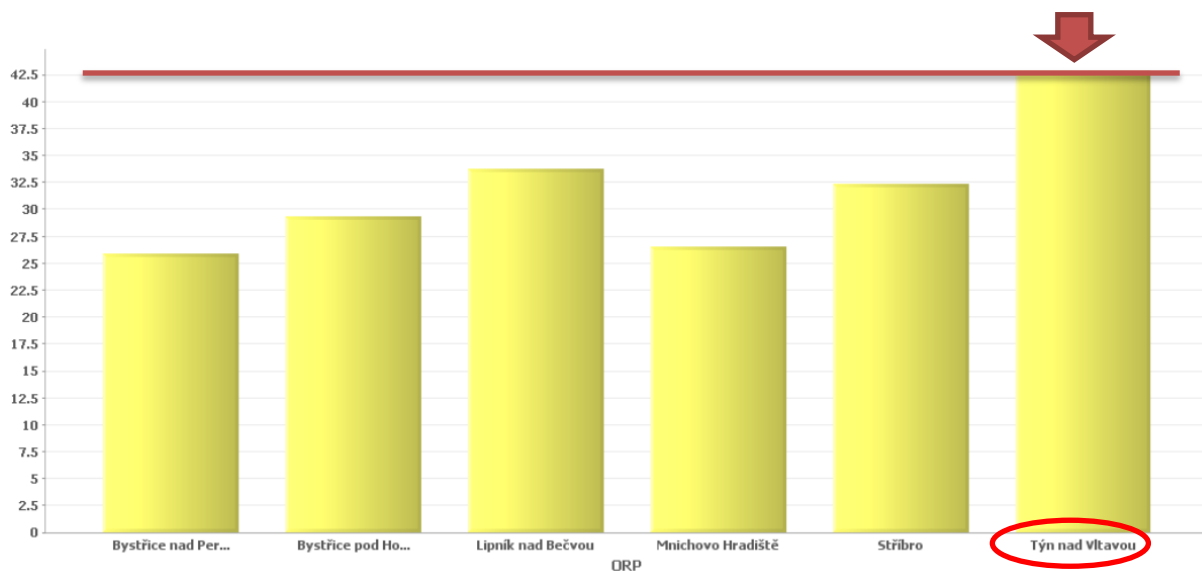
2. Ekonomická výkonnost

Mezi ekonomickými ukazateli je zajímavé především srovnání **běžných výdajů** SO ORP Týn nad Vltavou **na obyvatele**, tedy nákladů spojených s každodenním provozem, s dalšími SO ORP vybranými podle kritéria velikosti jádrové obce. V průběhu sledovaných let 2008 – 2012 byly hodnoty za týnský obvod vždy nejvyšší. Celkově se pohybovaly v rozmezí 38 až 48,4 tis. Kč/obyv. a průměrná hodnota za celé období činí 42,8 tis. Kč/obyv. Analogické výsledky přináší i komparace podle kritéria počtu obyvatel. Viz obrázky č. 1 a 2.

Obrázek 1: Běžné výdaje vybraných SO ORP (kritérium: velikost jádrové obce 7.800 až 8.500 obyv.) na obyvatele v období 2008 – 2012 (v tis. Kč)

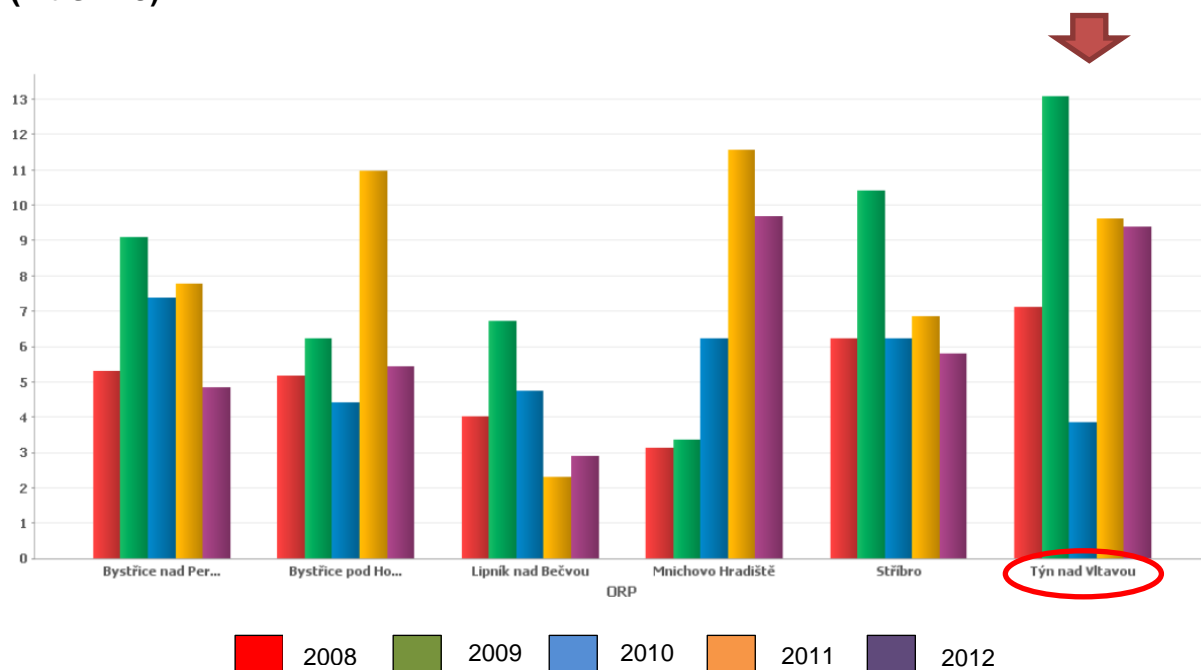

Obrázek 2: Průměrné běžné výdaje vybraných SO ORP (kritérium: velikost jádrové obce 7.800 až 8.500 obyv.) na obyvatele v období 2008 – 2012 (v tis. Kč)

Výše **kapitálových výdajů** odráží investiční akce obvodů. Jak je z níže uvedeného obrázku zřejmé, i kapitálové výdaje SO ORP Týn nad Vltavou byly mezi těmi vyššími (v letech 2008 a 2009 byly dokonce zcela nejvyšší). Jejich absolutní výše se pohybovala mezi 3,8 a 13,1 tis. Kč/obyv., celková průměrná hodnota za dané období činí 8,6 tis. Kč/obyv.

Obrázek 3: Kapitálové výdaje vybraných SO ORP (kritérium: velikost jádrové obce 7.800 až 8.500 obyv.) na obyvatele v období 2008 – 2012 (v tis. Kč)

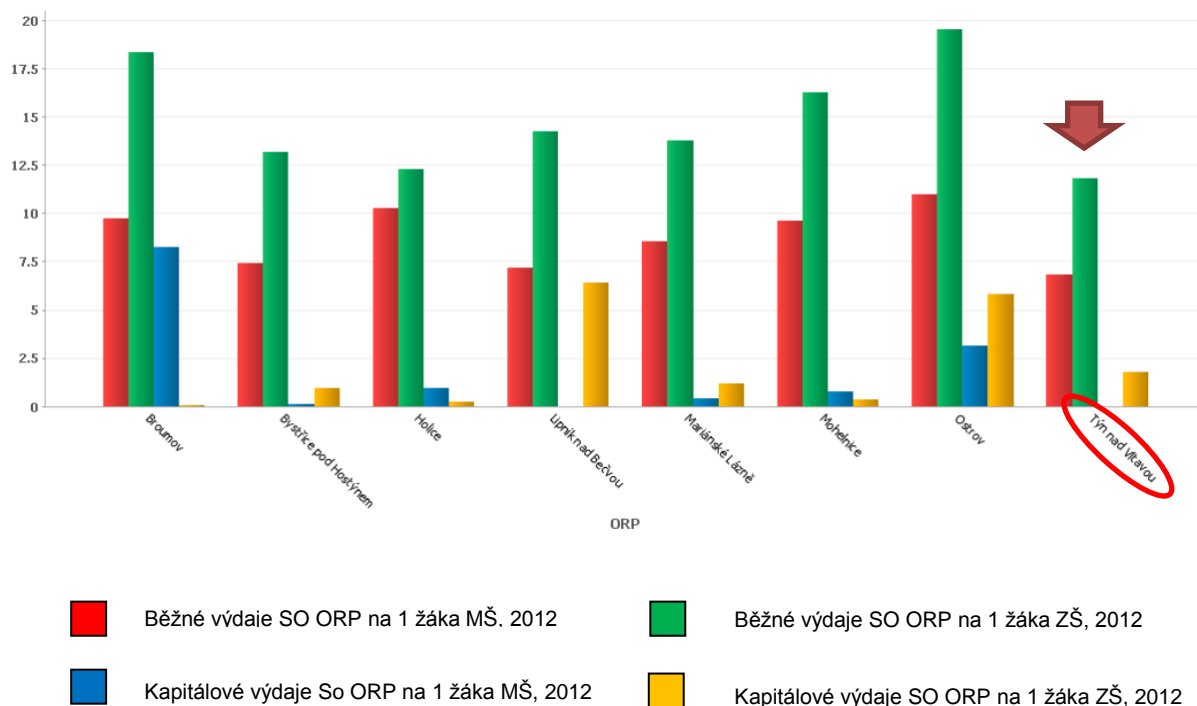

3. Předškolní a školní vzdělávání

U předškolního a školního vzdělávání zaujme v případě SO ORP Týn nad Vltavou zejména porovnání **běžných a kapitálových výdajů na žáky základních a mateřských škol**. Při pohledu na jakýkoliv z daných parametrů znázorněných grafem je vidět, že dosažené hodnoty za týnský obvod patří k těm nejnižším. Běžné výdaje na žáka MŠ a ZŠ jsou ve skupině srovnávaných SO ORP zvolených dle kritéria počtu obcí nejnižší (6,8, respektive 11,8 tis. Kč/žáka). Kapitálové výdaje na žáka MŠ jsou nulové¹ a kapitálové výdaje na žáka ZŠ také nejsou vysoké (přesto jsou s hodnotou 1,7 tis. Kč/žáka 3. nejvyšší v pořadí).

¹ stejně jako u SO ORP Lipník n. Bečvou

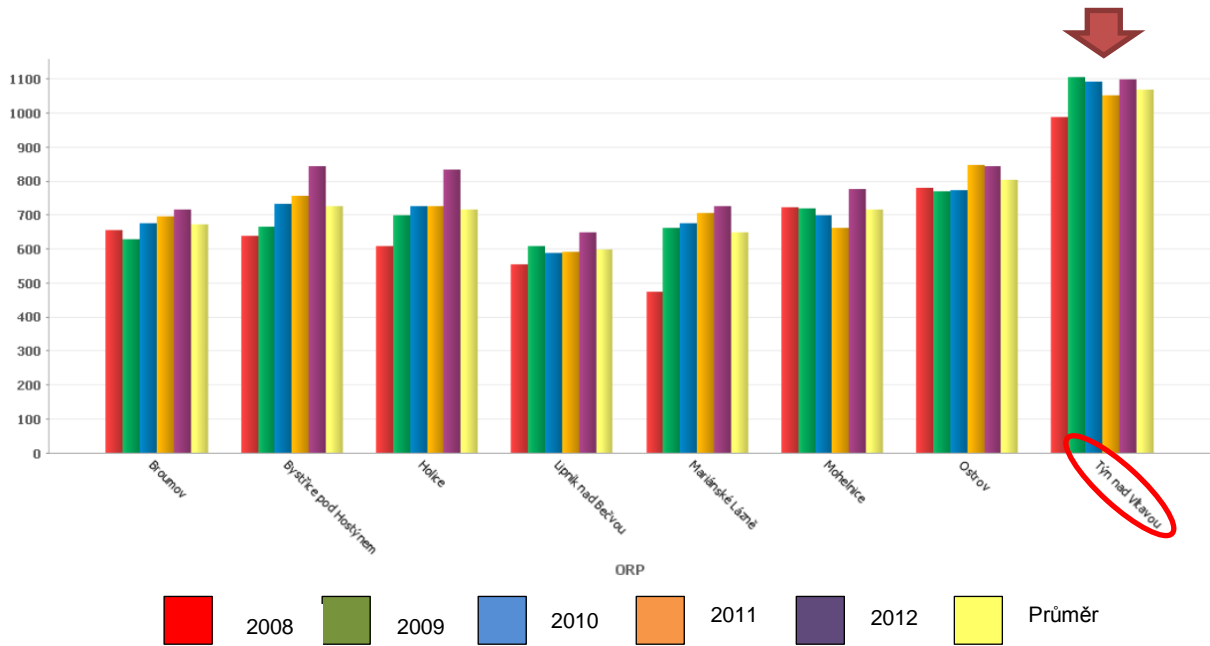
Obrázek 4: Běžné a kapitálové výdaje vybraných SO ORP (kritérium: počet obcí v SO ORP 14) na žáka MŠ a ZŠ (v tis. Kč)

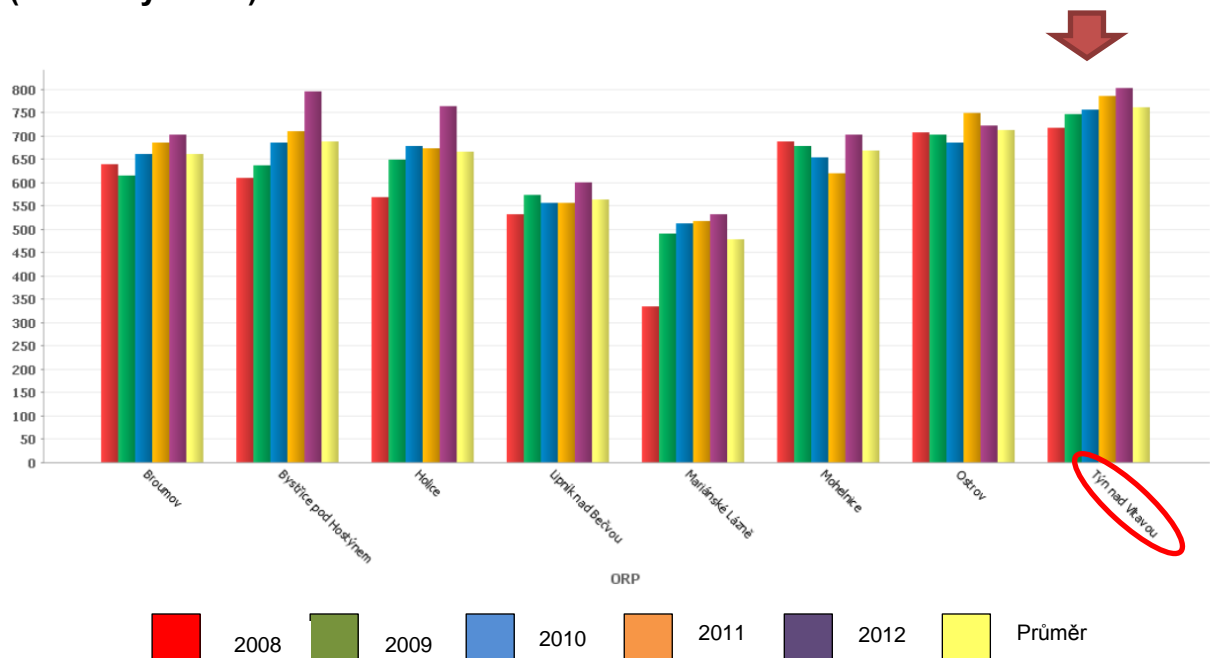
4. Odpadové hospodářství

V oblasti odpadového hospodářství je z hlediska benchmarkingu významné srovnání **celkových neinvestičních výdajů obcí na odpady a neinvestičních výdajů na sběr a svoz KO**. Jedná se tedy o tu položku rozpočtu, která se spotřebovává na běžné či provozní náklady obce spojené s odpadovým hospodářstvím. V obou případech vynikají ve sledované skupině vybraných SO ORP hodnoty dosažené týnským obvodem (u celkových výdajů byly dokonce po celou dobu zcela nejvyšší). To dokládají i nejvyšší průměrné úrovně – u celkových neinvestičních výdajů na odpady dosahuje výše ca 1.070 Kč/obyv./rok, u neinvestičních výdajů na sběr a svoz KO výše ca 760 Kč/obyv./rok. Viz obrázky č. 5 a 6.

Obrázek 5: Celkové neinvestiční výdaje vybraných SO ORP (kritérium: počet obcí v SO ORP 14) na odpady (v Kč/obyv./rok) v období 2008 - 2012

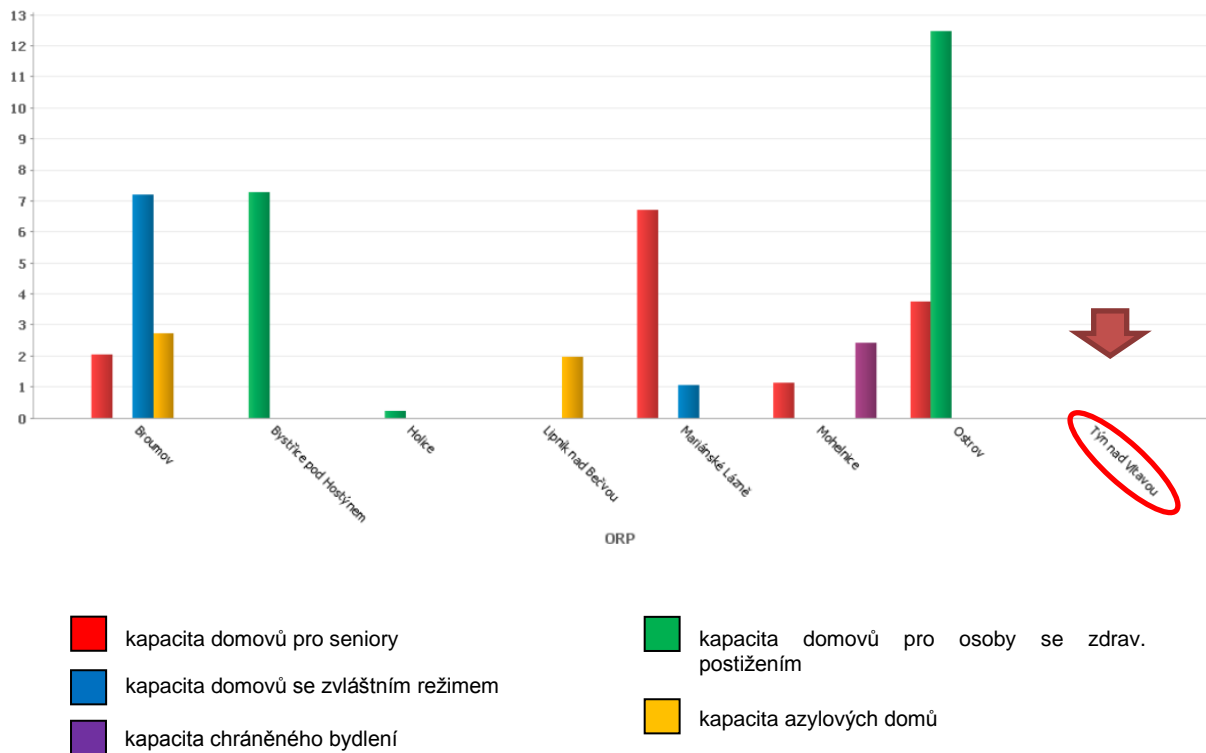
Obrázek 6: Neinvestiční výdaje vybraných SO ORP (kritérium: počet obcí v SO ORP 14) na sběr a svoz komunálního odpadu v období 2008 – 2012 (v Kč/obyv./rok)

5. Sociální služby

Z pohledu sociálních služeb je vhodné vyzdvihnout skutečnost, že totiž v SO ORP Týn nad Vltavou není v provozu žádné **zařízení sociálních služeb**, respektive žádné nevykazuje kapacitu. Je tedy zřejmé, že obyvatelé týnského obvodu musí využívat služeb zařízení v okolních správních obvodech (pravděpodobně v SO ORP České Budějovice, Soběslav a/nebo dlaších).

Obrázek 7: Kapacita v jednotlivých zařízeních sociálních služeb ve vybraných SO ORP (kritérium: počet obcí v SO ORP 14) na 1.000 obyvatel

6. Závěrečné shrnutí

SO ORP Týn nad Vltavou	
základní charakteristika	<p>v Jihočeském kraji se správní obvod ORP Týn nad Vltavou řadí mezi nejmenší:</p> <ul style="list-style-type: none"> • počtem obcí je nejmenší • rozlohou 2. nejmenší • počtem obyvatel 3. nejmenší
ekonomická výkonnost	<p><i>v rámci benchmarkingu SO ORP</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • vysoké běžné výdaje na obyvatele • vysoké kapitálové výdaje na obyvatele
předškolní a školní vzdělávání	<p><i>v rámci benchmarkingu SO ORP</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • nízké běžné výdaje na žáky ZŠ a MŠ • nulové kapitálové výdaje na žáky MŠ
odpadové hospodářství	<p><i>v rámci benchmarkingu SO ORP</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • vysoké celkové neinvestiční výdaje na odpady • vysoké neinvestiční výdaje na sběr a svoz KO
sociální služby	<p><i>v rámci benchmarkingu SO ORP</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • nulová kapacita zařízení sociálních služeb

Použité zdroje: Ministerstvo financí ČR
Český statistický úřad